

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II.

Nr 28981 /II. Inf.II.A.

Tel.137 wewn.

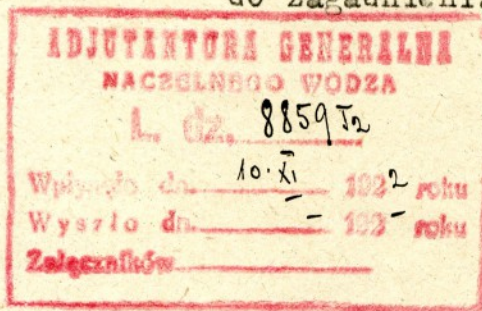
Tur.
Ścisłe Tajne

D o
ADJUTANTURY GENERALNEJ
NACZELNEGO WODZA.

8859.52
Warszawa, dn. 7.XI. 1922 r.

Belweder.

Przedkładam informacje dotyczące stosunku rządu sowieckiego
do zagadnienia Bliskiego Wschodu.-



SZEF ODDZIAŁU II.SZT.GEN.

[Signature]
MATUSZEWSKI
Ppułk.p.d.szt.gen.

1 Załącznik.

ROSJA SOWIECKA I BLIZKI WSCHOD.

Wypadki na Blizkim Wschodzie wytworzyły w Moskwie atmosferę o wiele niespokojniejszą niż nawet podczas letnich międzynarodowych konferencji. Różnica polega tylko na tym, że kwestja Blizkiego Wschodu nie oświeśla się tak obszernie w prasie i na zebraniach a zajmuje tylko wyższe sfery rządowe. Największą rolę w tej sprawie odegrywają TROCKI, STALIN i RADEK. Z rządowych instytucji centralnych zajmują się tem Rewwojensowiet i Prezydium Kominternu.

Ilość materiału informacyjnego, ściśle wojskowego otrzymywanego^w do wiadomości^w Rewwojensowiecie jest poprostu nadzwyczajną. Dowództwo Angory dostarcza swoje komunikaty w najbardziej detalicznem opracowaniu. Jest zupełnie ustalonym współdziałanie Turcji i rządu sowieckiego w sferze wykorzystania dla działań wojennych statków pomocniczych floty czerwonej na Czarnym Morzu. Instytucje zaopatrzenia armji czerwonej w kraju Zakaukaskim są dostosowane do niesienia pomocy żywnościowej dla kemalistów. Wysyłanie żywności idzie przy absolutnem wyczerpaniu wszystkich środków transportowych /głównie kabotaż z Batumu/. Trochę niepokóju wzbudza to w Rewwojensowiecie i przedewszystkiem Kominternie znacznie słabsze w porównaniu ze ściśle-wojskowymi polityczne i dyplomatyczne informacje Kemala. W całym szeregu rozmaitych kwestji Moskwa zmuszona jest usilnie rozpytywać się Kemalistów, zwlekających z odpowiedziami.

~~Jednak~~ ~~xxxx~~ ~~Moskwa~~ Z tego wynikają obawy co do szczerości rządu Angory jako sojusznika.

Jednak w Moskwie przedstawia się koniecznem wykorzystanie za wszelką cenę sprzyjającej chwili. To zmusza rząd sowiecki do zniemienia w wielu wypadkach swego tonu na prawie uniżony.

Komintern przez Afganistan otrzymał najbardziej olśniewające nadzieje na podniecony nastrój ogólny wśród muzułmanów i indusów. STALIN zażądał niezwłocznego wysłania tam agitatorów i odkomenderowania kilku osób z korpusu dowódców, z warunkiem ^{żeby byli oni} muzułmańskiego wyznania, odbycia służby nie niżej dowódcy baonu i poręczenia komisarza wojskowego dywizji

Osoby odpowiadające tym wymaganiom według danych z dnia 16.IX.b.r. w liczbie 17-tu wysłano do dyspozycji Raskolnikowa.

Zarządzenia wojskowe są następujące:

a/ Kemalowi wręczona jest znaczna część Czarnomorskiego parku awiacyjnego. Warunek: lotnicy sowieccy zostają się przy swoich aparatach i nie ~~zostają~~ są zamieniani przez Turków.

b/ Do dyspozycji kemalistów wysłane są oddziały specjalne uzupełnianie przez ludność azerbejdżanu. W tej liczbie kompanie saperów i telegraficzna. /Brak zaufania do Turków odczuwa się i tu: część korpusu dowódców muzulmańskiego wyznania została zastąpiona przez Rosjan/.

c/ Szereg osób z ^{pośród} ~~liczby~~ wyższych dowódców sowieckich w tej liczbie Tuchaczewski zgłosił swoje prośby z życzeniem wyjazdu na front Małoozjatycki, bądź też w charakterze indywidualnym, bądź też na czele ochotników armii czerwonej.

W odpowiedzi na to zapadła decyzja Rewwojensowietu :

"Z powodu tego że w najbliższej przyszłości czerwona armja może wziąć samodzielny udział w akcji na Blizkim Wschodzie - rozdrażnianie sił korpusu głównych dowódców jest niedopuszczalnym".

Stosunki dyplomatyczne z Kemalem są następujące: Rząd Sowiecki żąda koniecznie wzięcia udziału w konferencji pokojowej w wypadku gdyby ona miała miejsce nie tylko wyłącznie między Grecją i Turcją a chociaż nawet brałyby w niej udział państwa Ententy. Kemal pasza w szeregu odpowiedzi wskazał na możliwość tego, że taki warunek może doprowadzić do przedłużenia pertraktacji i nie odmawiając zasadniczo próbował złagodzić tego rodzaju żądania.

Nota Rządu Sowieckiego z dnia 2.IX.rb. wskazuje następujący sposób wyjścia z sytuacji: "Kemal pasza w swoich pertraktacjach z państwami Ententy może działać i samodzielnie, ale przy koniecznym warunku oficjalnego podkreślenia tego, że wszystkie jego decyzje są w zupełnej zgodzie z decyzjami Rządu Sowieckiego. To ostatnie musi być podkreślane w najbardziej kateryczny sposób."

W zupełności potwierdzają się wiadomości że Rząd Sowiecki wydał znaczne sumy na podtrzymanie nawpół komunistycznego ruchu w Bułgarji. Wyrachowanie przy tem jest tego rodzaju, że w wypadku

"opanowania" polityki bułgarskiej - Kemal pasza będzie w zupełnej zależności od Moskwy. Większość działaczy Kominternu w Niemczech, Czechosłowacji i Rumunii otrzymała propozycję ^{wyjazdu} do Bułgarji.

2.

Według projektu Radka dla wywołania ruchu fanatycznego muzułmańskiego w Egipcie i Syrii, Komintern ze swoich funduszków miał udzielić 150 tysięcy funtów sterlingów. Projekt ten został odrzuconym z powodu braku funduszków. Natomiast Komintern wolał ~~wydać~~ wydawać je w innym kierunku: Raskolnikowu na przygotowanie ~~w~~ wypadków w pñc. Indjach 7.IX.r.b. wysłaną została niewiadoma suma, a 17.IX.15 tysięcy funtów szterlingów.

Komintern wysłał okólnik do swego Berlińskiego Centrum dla przesłania go w byłe niemieckie obecnie ^{angielskie} kolonie z propozycją wzmocnienia agitacji antyangielskiej nawet pośród ludności nie komunistycznie usposobionej, ale obstającej przy ścisłe nacjonalistycznych poglądach.-

Za zgodność tłumaczenia:

Lychowski

LYCHOWSKI por.